

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XXVII. Nonantulana. De qualitate emphyteuticorum Abbatiae Nonantulanae, & quatenus sint hæreditaria, & ad extraneos transitoria, An transire possint in Ecclesiis, Monasteria, Capitula, vel alias ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

aliud beneficium fiat, ita resolvendum ob voluntatem aliam non faciendi.

Atque hinc cessare videbantur supradicta percutientia caducitatem, utpotè formalem poenam consistentem in amissione juris proprii & quasi praesentis depauperationem ac proprii patrimonii diminutionem juxta distinctionem, quam ex consilio *Oltradi* magis communiter receptam habemus in materia conditionis adjectæ matrimonio, quod aliud sit poena inducens privationem rei propriæ seu alienæ jam quæsitæ & incorporatæ, aliud verò est conditio se opponens principio acquisitionis, ac impediens jus quærendum, sive inducens qualitatem, sine qua emolumentum obtineri non possit, ut pluries in tua materia *sub tit. de matrimonio. Et sub tit. de dote, ac etiam sub tit. de fideicommissis in Bononien. fideicommissi de Guidottis.*

Augebat mihi difficultatem consimilis observantia circa relevium, quod in utriusque Siciliae Regnis, in mortuo feudatario solvitur per successorem pro illa implicita renovatione, quæ juxta leges feudales intra annum, & diei perenda esset sub poena caducitatis, quoniam ubi intra dictum terminum non sequatur solutio consuevit levium consistens in medietate fructuum illius anni, intrat duplicatio hujusmodi excusationibus non admittis, ut habetur in *Campanien. relevii sub tit. de feudis disc. 28. po. 11* simè in hac facti specie, dum Ecclesia ex jure dispositione volens, poterat persistere in rigore legis seu formulæ investituræ, ac etiam in casu devolutionis nolle renovare, sed pro se retinere, ideoque si per hujusmodi transactionem, ita concessionis natura ac juris dispositio alterata est, reducendo in Ecclesiæ dominæ directæ præjudicium hujusmodi bona emphyteutica adinstar naturæ allodialium, justum est, ut conventio ita qualificata locum habeat cum sua causa, quodque dicta ipsa Ecclesia ob istam conventionem juris beneficia & dispositiones pro se allegare non potest, neque sibi noceant ac majus præjudicium augeant; Discurrebam tamen hæc omnia apud memet ipsum in ratione dubitandi, & pro motivo consulendi concors temperamentum, potissimè dum controversia percutiebat modicam summam, quæ non merebatur hujusmodi disputationum experimentum, ideoque maturum iudicium pro veritate desuper affirmari non potuit, neque occasio præbuit id formiter disputandi.

NONANTVLANA

P R O

MONASTERIO S. SILVESTRI

NONANTULÆ.

Responsum in paribus, juxta quod fuit obrentum.

De qualitate bonorum emphyteuticorum Abbatæ Nonantulanæ, & quatenus sint hæreditaria, & ad extraneos transitoria, an transire possint in Ecclesias, Monasteria, Capitula, vel alias manus mortuas, Monasterium, an succedat in bonis emphyteuticis ex persona Monachi qui *Card. de Luc. de Emphyteusi part. 11.*

fit de comprehensis in investitura, saltem ipsius Monachi vita durante.

S V M M A R I V M.

- 1 *Casu controversia.*
- 2 *Emphyteusis Nonantula est ex consuetudine hæreditaria.*
- 3 *An Capitulum vel Collegium Ecclesiasticum dicatur persona Venerabilis & major.*
- 4 *Ubi ultra prohibitionem legis accedit etiam prohibitio hominis, ne bona transeant ad Ecclesiam, res solvat incapuas etiam ad effectum acquirendi.*
- 5 *An Monasterium succedat in emphyteusi ex persona Monachi.*

DISC. XXVII.

UM ob finitam lineam, Monasterium Nonantulae ageret ad vendicationem quorundam bonorum de ejus directo dominio, quæ vel per alienationem inter vivos, vel iure legati ab aliquo ex emphyteutis repenebantur penes Capitulum illius collegiatæ, atque ex dicta linea esset superstes quidam Religiosus professus de Religione capaci in communi, orta est triangularis questio, præterente Capitulo possessoro, hujusmodi emphyteusim, utpotè ex clausula *ad habendum*, & fortius ex consuetudine, hæreditariam, & liberæ dispositionis, rectè in eum potuisse alienari; E converso autem præterente Monasterio, in quo vivebat dictus Religiosus superstes, ut ubi etiam alienatio fieri non potuisset in Capitulum; adhuc bona controversa sed ipsam ex persona dicti Religiosi in investitura comprehensi spectarent, ac nostro Monasterio Domino directo præterente devolutionem; Assumptaque proinde disputatione coram Vicario Abbatis, ordinariam, & quasi Episcopalem iurisdictionem habentis.

Pro Monasterio agente ad devolutionem scribens, quatenus pertinet ad Capitulum reum & possessorem, licet actoris defensores in partibus, insisterent super regulari natura emphyteusis ecclesiasticæ restrictæ ad solos hæredes sanguinis, non autem transitoria ad extraneos, præsertim dum investituræ formula ita etiam suadebat; Nihilominus pro veritate dicebam hoc motivum non esse tutum, quia ex consuetudine, coadiuvata etiam à clausulis in consuetæ investituræ formulæ contentis, istam emphyteusim esse hæreditariam & transitoriam ad extraneos firmatur in specie *decis. 294. par. 2. recbn. repetita par. 3. decis. 286.*

Undè pro Capituli exclusione dicebam, solidum motivum consistere in prohibitionem contenta in eadem investitura, *ut bona alienari possint venerabili loco, vel majori persone*, quæ qualitas conveniebat Capitulo, venienti indubitanter sub nomine *loci venerabilis*, ac probabiliter etiam sub alio nomine maioris personæ. Cum enim regulariter in bonis emphyteuticis adsit prohibitio legis, ne transire valeant ad manus mortuas, quoties cum dicta prohibitionem legis, concurrat etiam prohibitio hominis, tunc cessat facultas, quæ manui mortuæ conceditur retinendi per annum ad effectum alienandi, ac etiam præterentio, quæ modè tempo et irrepit retinendi, oblatâ solutione quindenniorum in compensationem laudemiorum, ob quorum cessantem rationem, in emphyteuti quavis perpetua, & hæreditaria inducta est dictæ manus mortuæ.

mortuæ incapitas, quæ proinde ob particularem provisionem hominis adhuc hodie subsistit ut per *Altobrand. conf. 40. lib. 1. Greg. dec. 529. num. 5. cum seq. Merlin. dec. 583. quæ est repetita par. 6. rech. decif. 211. & plenè in Mediolanen. præterea de resolutionis 20. Aprilis 1654. coram Meltio*, ubi constanter dicta conclusio firmatur, reprobando opinionem volentium hujusmodi prohibitiones restringi ad actus inter vivos, vel ad titulos singulares, quia verius est illam indefinitè operari etiam respectu institutionis universalis, prout in antecedenti decisione Merlini firmatum fuerat, & videtur satis probabile, quia ubi prohibitioni legis accedit etiam expressa prohibitio hominis, ista latius operari debet in quocumque casu, utpotè demonstrativa voluntatis concedentis, quod bonorum transitum ad manus mortuas omnino abhorruerit, ita ut obstat incapitas in ipso acquisitionis initio, quod non negabam in *Placentina discursu Leg. led me fundabam in cessatione qualitatis in eo casu prohibita* ut ibi.

Quo verò ad Monasterium, quod tanquam tertius veniebat infringendo jura utriusque ex persona dicti Religiosi in investitura comprehensi, dicebam quod licet in emphyteusi ecclesiastica, ex fortè magis communi & vera sententia, Monasterium quamvis capax, neque pro sola fructuum commoditate durante vita Monachi in hujusmodi bonis succedat, ut ex *Oddo-fred. Alberic. Casstr. & ceteri probant Buis. conf. 199. ex num. 8. Corbul. de emphyt. ut. de causis privationis ob mortem civilem sub num. 4. Fulgin. de emphyt. ut. de success. quest. 14. num. 8. & Rota in Casetana bonorum 10. Junii 1648. §. quia omisso coram Cerro dec. 209. par. 10. rec. num. 12. & 13.*

Attamen rectè procedit in emphyteusi ecclesiastica, quæ non est transitoria ad extraneos, quia cum ex opinione Canonistarum passim in Rota & Curia Romana recepta, Monasterium in bonis monacho delatis succedere dicatur, directè & immediatè jure suo, non autem mediatè ex persona monachi, ut volunt legistæ, sequitur, quod ita bona transirent ad extraneum, quale est Monasterium contra bonorum naturam; Secus autem ubi emphyteusis quamvis ecclesiastica est hæreditaria & ad extraneos transitoria, quia tunc nihil impedit, ut sicut in quemcumque extraneum bona transire possunt, transeant etiam in Monasterium, ut ex *Bald. in dicta auct. ingressi secunda lectur. num. 37. las. in l. 2. num. 400. Cod. de jur. emphyt. firmat late Corbul. ubi supra n. 6. cum seqq. dec. 261. num. 7. par. 1. rec. apud Buvant. de us. 394. num. 5. & ita distinguendo in Bonon Bonorum. 7. Junii 1647. coram Meltio. & 27. Martii 1648. coram Verosio, & admittitur in d. Caset. dec. 209. par. 10. rec. Undè cum ex jam dictis hæc emphyteusis, vel ex clauulis, vel ex omnibus simul unitis esset hæreditaria & transitoria, mortuum iusti agari non poterat.*

Ideoque dicebam, pro hujus Monasterii exclusione insistendum esse in eodem motivo exclusivo Capituli, reluctantè à prohibitione ex pacto contenta in investitura, ne bona transire valeant ad manus mortuas ut supra, cum talis prohibitio se opponat initio acquisitionis, ut punctè valiter firmatur in dicta *Casiana bonorum dec. 209. par. 10. rec.* ubi pariter approbantur *conf. Altobrand. & dec. 583. Merlini*, quod scilicet, hujusmodi prohibitio, utpotè magis operativa, & aliquid addens prohibitioni legis ita tollat facultatem retinendi per annum, seu vendendi personæ non prohibita, & sequendi pretium, sive facultatem retinendi oblati quinquennii, vel demum tollendi dubietatem, an prohibitio procedat nec ne in aliena-

tionem titulo universalis, Et secundum præmissa judicatum fuit ad favorem Monasterii actoris & domini directi, & judicato partes acquirerunt, quoniam hæc videtur veritas.

PLACENTINA

EMPHYTEUSIS

PRO

COLLEGIO S. BIRGITTÆ

PP. BERNABITARUM PLACENTINÆ,

CUM

CAPITULO CATHEDRALIS,

Responsum extra Curiam pro veritate.

Emphyteusis ecclesiastica an & quando sit transitoria ad hæredes extraneos.

An transire possit in manus mortuas de jure, & quid hodie servetur.

Et an prohibita alienatione in Ecclesiam vel locum religiosum, prohibitio comprehendat casum institutionis universalis, sub qua accessoriè veniant bona emphyteutica.

SUMMARIUM.

- 1 **C**ausa quaestio.
- 2 **E**mphyteusis Ecclesiastica non transitoria ad extraneos.
- 3 **L**imitatur.
- 4 **D**octrina punctuales attendenda.
- 5 **D**e auctoritate decisionum Rotæ.
- 6 **A**n & quando dominus directus possit de jure se opponere, ne emphyteusis transeat ad Ecclesiam.
- 7 **D**e quinquennio per Ecclesiam solvendo.
- 8 **U**bi Ecclesia de jure est incapax emphyteusis, intelligitur ad effectum retinendi non autem acquirendi, & ponendi extra manum non mortuam.
- 9 **S**ecus accedente etiam prohibitione hominis.
- 10 **P**rohibita alienatione an veniat dispositio per ultimam voluntatem præsertim universalis.
- 11 **A**ntiqui non cognoverunt quinquennium.
- 12 **D**e formula emphyteusis ecclesiasticae Placentinæ.
- 13 **O**bservantia tanquam interpretis est semper attendenda.
- 14 **I**nterpretativa non indiget longissimo tempore ut præscripiva.

DISC. XXVIII.

CONCESSIS per Capitulum Cathedralis Placentinæ, quibusdam bonis in emphyteum perpetuam Virginis Furlonæ pro se jusque hæredibus & successoribus, & qui dederit, &c. excepto quod non possit vendere, donare, nec alienare alicui loco religioso, militi, servo, vel alteri ad sicuti præstationem non idoneo, Cui dicta Virginitatis

motiens